

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**У МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»**

28-29 ЛЮТОГО 2024 РОКУ

м. Запоріжжя

УДК 614.253
С69

Редколегія:

Л.М. Боярська – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМФУ, кандидат медичних наук, професор;

І.Г. Утюж – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ, доктор філософських наук, професор;

Ю.В. Котлова – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМФУ;

Д.П. Сенетий – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ;

Н.В. Спиця – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ;

Ю.О. Іріюглу – кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ.

С-69 Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині): зб. матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції (28-29 лютого 2024 року). – Запоріжжя: ЗДМФУ, 2024. – 312 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

<i>Лукіна Г.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У ОБДАРОВАНИХ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	192
<i>Ляшенко Л.М.</i> АВТОРСЬКИЙ ДОСВІД У МОВНИХ ЗАСОБАХ ПІДТРИМКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОІДЕНТИЧНОСТІ Й ГОРДОСТІ СТУДЕНТІВ.....	193
<i>Мазулін О.В.</i> ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ПРИ САМОСТІЙНІЙ РОБОТІ КУРСАНТІВ З ПИТАНЬ ФАРМАКОГНОЗІЇ ПРИ ON-LINE НАВЧАННІ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	196
<i>Моргунова С.А., Школова О.П., Дмитрієв В.С., Ганошенко Ю.А.</i> НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВНУТРІШНЬОЇ СИСТЕМИ ЯКОСТІ ОСВІТИ В ЗАПОРІЗЬКОМУ ДЕРЖАНОМУ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.....	198
<i>Назаренко О.В.</i> ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ВНУТРІШНЯ МЕДИЦИНА» В УМОВАХ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ.....	199
<i>Недельська С.М., Ярцева Д.О., Лямцева О.В., Федосєєва О.С., Мазур В.І.</i> ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ НА КАФЕДРІ ПЕДІАТРІЇ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	200
<i>Олексієнко А.В.</i> ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ.....	201
<i>Онїщенко Т.Є, Рябокони О.В., Фурик О.О., Калашник К.В., Білокобила С.О.</i> ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДВИЩЕННІ КВАЛІФІКАЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ.....	202
<i>Пащенко І.В., Підкова В.Я.</i> ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ ПЕДІАТРІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ.....	204
<i>Пилипенко В.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	205
<i>Самойленко О.В.</i> ШЛЯХИ ПОЛІПШЕННЯ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ.....	206
<i>Світлицький А.О., Чернявський А.В., Матвейшина Т.М., Щербаков М.С.</i> ПИТАННЯ ЩОДО ДОЦІЛЬНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТРУПНОГО МАТЕРІАЛУ ДЛЯ НАВЧАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ.....	207
<i>Сергієнко М.Ю., Сюсюка В.Г., Дейніченко О.В., Ганжій І.Ю., Амро І.Г.</i> ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ СТРУКТУРОВАНОГО КЛІНІЧНОГО ІСПИТУ З ДИСЦИПЛІНИ «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ» В УМОВАХ ОНЛАЙН НАВЧАННЯ.....	209
<i>Сидоренко О.В.</i> АКАДЕМІЧНА ГРАМОТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ.....	210
<i>Строгонова Т.В.</i> ПРОБЛЕМИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИКЛАДАННЯ ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	211
<i>Сюсюка В.Г., Онопченко С.П., Дейніченко О.В., Шаповал О.С., Бондаренко С.А.</i> СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ВИПУСКНИКІВ З ДИСЦИПЛІНИ «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ» ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ.....	212
<i>Точиліна Т.М., Точілін А.В.</i> АНАЛІЗ СПІЛЬНОЇ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ТА СТУДЕНТА ПРИ ВИВЧЕННІ МЕДИЧНОЇ ТА БІОЛОГІЧНОЇ ФІЗИКИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	213

Список використаних джерел

1. Антошук С. В., Гравіт В.О. / Основи організації дистанційного навчання в післядипломній педагогічній освіті / наук. посіб. – Суми: НІКО, 2015. – 180 с.
2. Ляхощька Л., Чміль А., Розмариця В. / Організація навчального процесу в системі підвищення кваліфікації на сучасному етапі / Післядипломна освіта в Україні.- 2020. - №1. - С. 40-45.
3. Раковець О Раковець С. / Компетентність педагога як основа його професійної майстерності / Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2021, № 1 (105) С.51 – 58.
4. Шот А. П. / Дистанційна освіта: сьогодення та майбутнє / Дистанційне навчання у ЗВО: моделі, технології, перспективи: матеріали круглого столу за участю порадників академічних груп та викладачів факультету управління фінансами та бізнесу. – 28 квітня 2021 р. – Львів: ФУФБ, 2021. – 111 с.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ ПЕДІАТРІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

*Пащенко Ірина Володимирівна,
доцент кафедри пропедевтики дитячих хвороб,
Підкова Віра Ярославівна
доцент кафедри пропедевтики дитячих хвороб
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет*

В умовах сучасної медичної освіти важливим аспектом формування компетентностей є ефективне та творче застосування вже набутих на теоретичних кафедрах знань, формування навиків аналізу знань, отриманих з різних джерел інформації, розвиток комунікативних здібностей, набуття досвіду самоконтролю. В теперішній час цей процес відбувається у складних умовах дистанційного навчання, що потребує використання різних методів і підходів для формування у студентів клінічного мислення і здатності застосовувати отримані теоретичні знання в практичних ситуаціях. Самомотивація – це здатність спонукати себе проявляти ініціативу та діяти для досягнення цілей і виконання завдань. Орієнтованість освітнього процесу ВНЗ на професійно-особистісний саморозвиток студента передбачає створення такого навчального середовища, яке сприяло б тому, що студент сам все більш усвідомлено і цілеспрямовано опановував методологію і технологію самопізнання, самовдосконалення та самореалізації.

Формування мотивації студента – складний процес, на який впливає багато зовнішніх і внутрішніх факторів. Зовнішня мотивація передбачає застосування різних традиційних форм заохочення до діяльності, отримання високих оцінок, стипендії або покарання чи інших мотивів, які можуть викликати як бажання до діяльності так і гальмувати небажану поведінку. Внутрішня мотивація — це сукупність стимулів, що ініціюють та регулюють діяльність майбутнього лікаря із середини його особистості. До внутрішніх мотивів професійного саморозвитку майбутнього лікаря можуть належати самоствердження своєї особистості, усвідомлення соціальної значущості професії лікаря, демонстрації її цінності для суспільства.

Для підготовки і навчання студентів на кафедрі пропедевтики дитячих хвороб ЗДМФУ використовуються відео конференції на платформі Microsoft Office 365 Teams для проведення лекцій і практичних занять; мультимедійні презентації, тести різного рівня складності, ситуаційні задачі з аналізом клінічних помилок, навчальні фільми, завдання для самостійної роботи студентів. Окрім традиційних методів навчання ефективно застосовується метод кейсів з аналізом студентами певної клінічної ситуації. Для написання студентської історії хвороби використовувався вибір кейсів, які створюють проблемні ситуації при вирішенні задачі, містять дані анамнезу, об'єктивного обстеження, додаткових лабораторних та інструментальних даних.

Практичні заняття в умовах війни в минулому навчальному році проводились у дистанційному, а для деяких студентів і в асинхронному режимі. Під час дистанційної форми навчання принципово змінюється спосіб засвоєння знань, взаємодія між студентом та викладачем, значно збільшується роль викладача і значення самомотивації студентів. Дистанційне навчання сприяє оволодінню студентами навичок самостійної освітньої роботи за умови свідомої самомотивації і самоконтролю. Брак у студента самоорганізації і самоконтроля може знизити ефективність засвоєння навчального матеріалу і формування професійних навичок. Такі умови

навчального процесу створюють виклик для викладача пошуку нових підходів з використанням як зовнішньої так і внутрішньої мотивації. Стимуляція з боку викладача потребує додаткових зусиль з боку студента, тобто визнання своєї частки відповідальності обох сторін процесу навчання.

Найбільш поширеними чинниками мотивації є: зосередження на меті, відповідний настрій, поетапність дій, позитивне мислення, наявність натхнення, а також налаштованість не впадати у відчай і не здаватись. Для забезпечення внутрішньої мотивації професійного саморозвитку необхідно до змісту навчального матеріалу вводити інформацію, яка має значення для професійного саморозвитку студента; нарощувати зміст і новизну навчального матеріалу; надавати студентам необхідні умови для виявлення своїх можливостей; творчо ставитися до навчального предмета. Саме використання таких підходів дозволяє сформувати зі студента третього курсу, який тільки починає вивчати клінічні дисципліни, фахівця-клініциста з комплексом знань і вмінь, прагненням самовдосконалення у подальшій професійній діяльності.

Мотивація має величезний вплив на формування у студентів певного набору, комплексу компетентностей, частина яких є ключовими для подальшої професійної діяльності. Для підвищення мотивації формування професійних компетенцій необхідне комплексне впровадження інноваційних інформаційних та інтерактивних технологій, збереження кращих традицій клінічної практики та залучення студентів до творчої активності.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

*Пилипенко Вячеслав Васильович
канд. мед. наук, доцент, кафедра внутрішньої медицини №1,
Донецький національний медичний університет*

Успішним шляхом розвитку сучасної медичної школи є викладання всебічних медичних знань у поєднанні з практичними навичками. Розвиток інформаційних технологій значно полегшує отримання новітніх медичних і методичних матеріалів. Але засвоєння практичних навичок в умовах війни та ще й у переміщених навчальних закладах може бути їх «слабкою ланкою».

Застосування симуляційних центрів для відпрацювання практичних навичок складають перший крок цього шляху. Такі центри дозволяють переключити увагу студентів на самостійне виконання навичок: огляду, перкусії, пальпації, аускультатії. Наступним кроком є самостійне (під контролем викладача) формування синдромного або нозологічного діагнозу. Надалі стає можливим засвоєння навичок надання невідкладної допомоги разом із проведенням, за необхідності, серцево-легеневої реанімації. Позитивною є можливість доведення дій студента (діагностика та медична допомога) до автоматизму.

Давно відомо, що лікарем можна стати тільки проводячи достатньо часу у ліжка хворого. Наявність Університетських клінік вирішує цю задачу. Переміщені навчальні заклади на воєнний період позбавлені такої переваги. Перебування на клінічних базах (зклади охорони здоров'я комунальної чи державні власності) може ускладнитись питаннями орендної плати та доступу до хворих.

На наш погляд, до викладання внутрішньої медицини слід підходити диференційовано. Зарахування викладачів до штату лікарні (стаціонар або поліклініка) значно підвищує їх потенціал. Нічні чергування в стаціонарах – справжній «клондайк» можливостей для вмотивованих студентів. Поліклінічний прийом теж сприяє постійному контакту з хворими. На поліклінічному рівні можлива участь студентів у роботі кабінетів функціональної діагностики, палат невідкладної терапії денних стаціонарів, фізіотерапевтичних кабінетів.

Спілкування студентів безпосередньо з хворим: участь у зборі скарг, анамнестичних даних, фізикального обстеження – запорука формування вправного лікаря-клініциста. Проведення й оцінка результатів інструментальних та лабораторних методів дослідження конкретного хворого – потужний важіль мотивації майбутніх лікарів.

Закріпити отримані навички можна під час виробничої практики. В ДНМУ довгий час практикувалось проведення практики не тільки на базах, але й за тристоронньою угодою (університет, лікарня, студент). Переважно це відбувалось у літній час і за місцем проживання студентів. Навантаження на бази практики знижувалось, а «студенти за угодою» отримували суттєву перевагу: можливість праці у відділеннях з повним навантаженням. Це істотно впливало на оцінки результатів практики.